

Üniversite : TC. İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Sanat Yönetimi
Program : Sanat Yönetimi
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Beste Gökçe Parsehyan
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans – Haziran 2019

KISA ÖZET

TÜRKİYE’DE PLASTİK SANATLARDA SANSÜR VE LİBERAL SANSÜR KAVRAMINA MARKSİST ELEŞTİRİ BAĞLAMINDA DÖRT ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ

Merve YILMAZ

1980 sonrası Türkiye’de gerçekleşen siyasal değişimler, toplumsal ve ekonomik değişimleri doğurmuştur. Toplumsal ve ekonomik değişimler de farklı zümreleri meydana getirmiştir. 2000 sonrası yılları değerlendirebilmek için ülke adına her anlamda dönüm noktası kabul edilmiş 1980’den ve sonraki süreçten bahsetmek gerekli olmuştur. Giderek daha sağ merkezli yönetim benimseyen ülkenin gündemini yasaklar ve sansürler bir hayli meşgul etmiştir. Her yönetim kendi ideolojisine yönelik baskı ve sansür ortamı yaratmıştır. Sanat ortamı da bu sansürler ve baskılar zincirinden pay almıştır.

Plastik sanatlarda sansür, oto-sansür sorunlarını konu alan tezde, sansüre nelerin sebep olduğu araştırılmış ve sansüre sebep olan farklı aktörlerin varlığı tespit edilmiştir. Sansür, en bilinen anlamıyla genel ahlaka uygun olmadığı gerekçesi gösterilerek devlet tarafından uygulanan baskı çeşididir. Bu genel anlamı genişletilen sansür, yalnız devlet elinden değil farklı mecralarla da gerçekleşmiştir. Araştırma için önce literatür taraması yapılarak sansür tanımlarına yer verilmiş ve kavramlar açıklanmıştır. Akabinde dört örnek olay seçilmiş ve araştırma metodu olarak birebir görüşme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmaya konu olan dört örnek olay, liberal sansür kavramına Marksist eleştiri olarak ortaya çıkan devletin baskı aygıtları ve devletin ideolojik aygıtları doğrultusunda incelenmiştir. Sansür ve oto-sansürün nasıl işleyiş gösterdiği bu bağlamda değerlendirilmiştir. Sonucunda ise sansüre birçok etkenin sebep olduğu görülmüş ve tek tip bir tanımdan yola çıkararak değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, sansür, oto-sansür, devletin ideolojik aygıtları

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Postgraduate
Department : Art Management
Programme : Art Management
Supervisor : Asst. Prof. Dr. Beste Gökçe Parsehyan
Degree Awarded and Date : MA – June 2019

ABSTRACT

FOUR CASE STUDIES WITHIN THE CONTEXT OF MARXIST CRITICISM TO THE CONCEPT OF CENSORSHIP AND LIBERAL CENSORSHIP IN PLASTIC ARTS IN TURKEY

Merve YILMAZ

The political changes experienced in Turkey after 1980 led to social and economic changes. The social and economic changes brought about different groups. One needs to talk about 1980, which is considered as a milestone in the country's history in every aspect, and the subsequent period, in order to be able to evaluate the years after 2000. Bans and censorships substantially occupied the agenda of the country that adopted an increasingly more right-wing government approach. Every government created a repression and censorship environment aligned with its own ideology. The world of arts also had its share of this chain of censorships and repressions.

The thesis addressing the topics of censorship and self-censorship in plastic arts investigated the causes of censorship and identified the presence of different actors leading to censorship. With its most known meaning, censorship is the type of repression imposed by the state on the ground of contradiction with public morality. With the expansion of its said general meaning, censorship has been enforced not only by the state, but also through different channels. For the study, a literature search was first conducted, and the definitions of censorship were included and the concepts were

explained. Afterwards, four cases were selected as example and one-on-one interview method was used as the research method.

These four cases as the subject of the research were examined in terms of the repressive state apparatuses and ideological state apparatuses, which emerged as a Marxist criticism to the concept of liberal censorship. It has been evaluated within this context how censorship and self-censorship operate. In conclusion, it has been observed that many factors lead to censorship and that it is not possible to make an evaluation based on a standard definition.

Keywords: Art, censorship, self-censorship, ideological state apparatuses

